

ceteri qui opera præstant, percipere possunt ratione processus conficiendi antequam preces pro dispensatione impetranda ad Sanctam Sedem deferantur, ut de causa allegata, aliisque de jure clare ac lucide constet, ne quid vitii in re sit, et validitati officiat (1).

XI. In archivio Episcopali acta omnia ad forum ecclesiasticum pertinentia, ordine digesta recondantur, ut inde, cum usu venerit, promissis quidquid in eodem foro pertractatum fuerit. Fidelissime vero sub clavi custodiantur, et nemini exemplaria præbeantur, nisi licentia habita in scriptis ab Episcopo, vel Vicario generali.

XII. Omnes denique curiæ ministros hortamur, ut propria officia religiosissime exercentes, nemini unquam ullam offensionem præbeant, sed omnes, ac præsertim rudes et pauperes, ac vel ipsos accusatos seu reos, omni humanitate et charitate prosequantur, ne eorum opera et auctoritas in destructionem, potius quam in ædificationem vertatur.

TITULUS VI.

DE CONCILIO PROVINCIALI.

Dolentes animo revolvimus quod ob temporum vicissitudines in nostra Hispania jam diu ommissa fuerint provincialia concilia, quæ tamquam efficacissimum medium fidei custodiendæ et propagandæ, disciplinæ promovendæ et vindicandæ, unitatis servandæ ac fovendæ sacri canones commendant, præcipue vero Tridentina Synodus, quæ malis quibus eo tempore affligebatur Ecclesia, et ab inde premitur, salubriter occurrere volens, provide constituit: «Provincialia concilia sicuti ommissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis, aliisque ex sacris canonibus permissis renoventur» (2).

Singulari igitur ac sincerissima exultamus lætitia, atque Deo Patri per Dominum nostrum Jesum Christum gratias agimus, qui huic nostræ provinciæ, omnium recentiori, nobisque inter fratres minimis, communis et ardentissimi voti provinciales conventus instaurandi fecit compotes, atque fuis præcibus ab eodem Patre luminum, a quo omne datum optimum et omne donum perfectum descendit (3), enixe postulamus, ut copiosissimum de hoc primo concilio fructum nobis percipere concedat, et auxiliante Domino, et ad maximam

(1) Ead. S. Congr. 18 April. 1885.

(2) Sess. XXIV, cap. 2. De ref. (3) Jacob. I, 17.

ecclesiæ et populorum utilitatem junctis Episcoporum studiis conservetur, atque conservata gratæ posteritati custodienda credatur.

I. Unde juxta quod a sacrosancta Tridentina synodo statutum legitimum, curandum erit a Metropolita, vel illo legitime impedito ab antiquiore ex comprovincialibus, ut quolibet triennio synodus provincialis habeatur (1). Qua præsertim occasione de iis, quæ ad sollicitudinem pastorem pertinent, pro uniuscujusque diocesis, totiusque provinciæ necessitatibus et conditione, mutuo conferent Episcopi, deque agendi ratione, quantum fieri possit, communi et uniformi in gravioribus saltem ecclesiasticæ administrationis negotiis, invicem tractabunt, et opportuna capient consilia.

II. Sicut convocare, ita Metropolitæ est præsidere concilium. Ipso legitime impedito, vel, Sede Metropolitana vacante, illius jura ad Episcopum suffraganeum antiquiorem, licet inter convocandos habeantur Præsules dignitate eum præcedentes.

III. Legitime vocati, absque causa gravi a Patribus Synodi probanda non absint. Vocandi sunt in primis, atque concilio interesse debent Episcopi suffraganei, qui voto utuntur decisivo: capitulum Metropolitanum, cathedralia capitula, prima dignitas capituli collegialis, cæterique, qui vocari possunt, uti theologi et canonistæ qui voto tantum consultivo utuntur.

IV. Qui suffraganei decisivo jure gaudent, si legitima causa abfuerint, procuratores mittere possunt ac debent; qui utrum decisivum, an consultivum sint laturo, concilium ipsum de casu ad casum decernet.

V. Capitulum Metropolitanum per tres, cathedralia per duos procuratores suffraganeis absolute majoribus eligendos comparent; sed in sessionibus publicis capitulum Ecclesiæ Metropolitanæ, vel illius Cathedralis in qua concilium celebrare contigerit, capitulariter procedens aderit.

VI. Omnes concilii patres curabunt secum adducere viros doctrina et rerum gerendarum experientia claros, quorum consilio in decretis præparandis utantur.

VII. Quæ in concilio provinciali ab Archiepiscopo, suo nomine cum consilio et consensu Episcoporum suffraganeorum, statuta ac decreta fuerint, non antea promulganda erunt quam a Sancta Sede sint recognita (2).

VIII. Post recognitionem a Metropolita promulgabuntur, et tunc per totam provinciam ecclesiasticam vim legis habebunt. Si quid

(1) Conc. Trid. sess. XXII, De ref. c. 2. (2) Const. Sixti V. *Immensa*.

dubii de alicujus decreti sensu obortum fuerit consulatur Antistes diœcesanus, qui rem, si gravius vel difficilius quidpiam habeat, ad Metropolitanum deferat. Huic autem comprovincialium consiliis adhibitis definitionem edat, ad proximam usque Synodum valituram, salva semper Apostolicæ Sedis auctoritate.

IX. Peropportunum erit, ut annis quibus concilium provinciale non celebretur, et graves non obstant difficultates, Episcopi ad Metropolitanam conveniant, ut de rebus ecclesiasticis facilius, et efficacius quam epistolarum ope, consilia fraterna conferantur.

TITULUS VII.

DE SYNODO DIŒCESANA.

Quum inter Episcopum et Sacerdotes quos in Dominico sibi concredito grege pascendo adjutores habet, nexus quam maxime intimus intercedere oporteat, ex antiquissimis Ecclesiæ temporibus Antistites suæ diœcesis clericos, præsertim in animarum curam laborantes, frequenter congregare usi sunt, ut eos salutaribus monitis instruerent, desideria patefacta paterne exciperent, corrigenda corrigerent, et quæ ecclesiasticis rebus profutura cognoverint, decernerent et promulgarent. Hæc sunt origines synodorum diœcesanarum, quæ ut quotannis habeantur decrevit sacrosanctum Tridentinum concilium (1). De his alloquens Episcopus Italiæ et insularum adjacentium, agebat Alexander VII: «Persuasissimum vobis esse non dubitamus, nihil frequenti animarum recognitione, synodorumque celebratione, populorum saluti, ac veteri disciplinæ constituendæ, nihil catholicorum Principum paci a Deo impetrandæ accomodatius esse: quo intermisso, magna in moribus continuo ad omnem improbitatem, ac peccandi licentiam facta est immutatio» (2). «Est generalis quædam visitatio synodus, dicebat præclarissimum Ecclesiæ decus sanctus Carolus Borromæus; alias enim per annum particulares quasdam Ecclesias visitamus; hinc vero generatim sacerdotes omnes et clericos, atque in ipsis, suo etiam modo populos eis commissos» (3). Sed «si perutile fuit semper (verba sunt ven. mem. Pii IX) clerum interdum convenire ad constringenda mutuæ charitatis vincula, agendumque de disciplina, ac tuendis promovendisque Ecclesiæ negotiis, id multo opportunius est hodie, atque adeo necessarium, dum omnes adhibentur

(1) Sess. XXIV, cap. 2 De ref.

(2) Const. XX.—Ben. XIV, De syn. dioc. l. I, cap. 2.

(3) Act. Eccles. Mediolan. part. VII.

»artes ad disgregandos animos, ad clerum abducendum a proprio pastore, populum a clero, ad subvertendas leges, ipsamque constitutionem Ecclesiæ, ad unitatem plane dissolvendam» (1).

I. Pari itaque solertia qua conciliorum provincialium salutarem usum revocare intendimus, celebrandæ etiam synodi diœcesanæ proximæ diutina desuetudine, ob temporum vicissitudines, et pergraves oppositas difficultates, interruptam instaurare in hac provincia toto corde peroptamus.

II. Ad hanc Synodum vocandi sunt, eique interesse debent Metropolitanæ seu Cathedralis Ecclesiæ dignitates et canonici, ecclesiarum collegialium prima dignitas, parochi, alique omnes, qui juxta doctrinam Bededicti XIV, *de Synod. Diœc. Lib. III, cap. 1. et seqq.*, de jure vel consuetudine vocari debent; alii vero sacerdotes Diœcesani vocari possunt juxta numerum et modum ab Ordinario determinandum, et quum vocantur, ad Synodum accedere tenentur, si de reformatione morum, sive de aliqua re concernente totum clerum, vel de insinuandis decretis factis in Synodo Provinciali agatur, vel hujusmodi consuetudo existat, salvo decreto S. Congregationis Concilii de non admittendis ad votum ferendum de confirmatione Judicum et Examinatorum Synodaliū. Providendum tamen est (per Indultum a Sede Apostolica petendum) ut ubi diœceseos amplitudo, aliæve causæ majorem exhibent difficultatem ad omnes congregandos, minor ex illis qui addere tenentur, numerus ab ordinario determinandus vocetur. Delectus autem ita habeatur, ut cura animarum detrimentum non capiat, neque vocatorum numerus ultra ducentos facile ascendat.

III. Suam leges ferendi potestatem in Synodo diœcesana Episcopus solemniori exerit ratione; ipse enim solus judex est et legislator, suoque nomine decreta facit et promulgat (2). Expediit quidem, ut paterno affectu sacerdotum consilium exquirat, non tamen tenetur illud sequi; immo sciant omnes ad synodum accedentes, se nullum habere jus quo debeant ab Episcopo consuli, multoque magis se carere omni potestate, sive voce deliberativa, sive decisiva decernendi; contrariamque sententiam tum sæpius fuisse ab Ecclesia reprobata, tum a summo Pontifice Pio VI diserte rejectam (3).

IV. In synodo convocanda et celebranda, ea omnia servari debent, quæ sacri canones præscribunt, ac inhærere quantum fieri possit, iis omnibus que in Pontificali Romano, et in Cæremoniali Episcoporum

(1) Epist. ad cler. Vigneban. 4 Sept. 1876.

(2) Ben. XIV. De syn. diœces. lib. III, cap. 12, n. 7.

(3) Bull. *Auctorem fidei*.

de ordine ad synodum continentur. In prima vero sessione omnes qui ei intersunt, et numquam antea interfuerunt, emittere tenentur fidei professionem (1), juxta formulam præscriptam de qua supra locuti sumus.

V. Non ignorantes synodorum diœcesanarum celebrationem per singulos annos in hac provincia difficultate non carere ob exiguum ministrorum numerum, aliasque rationes quæ minime sinunt pastores diu abesse a suis populis, etsi nobis cordi sit eas convocare, non tamen absolute necessarias affirmamus, juxta Benedicti XIV sententiam dicentis: «Quemadmodum enim concilia generalia, quamvis summo opere utilia, non sunt tamen absolute et simpliciter necessaria pro »Ecclesiæ universalis regimine..... ita Episcopales synodi, etsi maxime fructuosæ non tamen absolute necessariæ dicendæ sunt pro »recta diœcesium administratione, quum alii suppetant modi assequendi eundem finem, ad quem synodi tendunt» (2). Si ergo quandoque ob temporum locorumque circumstantias Synodus haberi nequeat solemniter ac legitima forma, tum utilissimum erit archipresbyterorum vel sacerdotum doctrina ac prudentia præstantium congregationem convocare, in qua tractentur, et Episcopi auctoritate statuatur quæcumque in Domino pro bono ecclesiastico et fideles populi regimine videbuntur expedire.

TITULUS VIII.

DE CAPITULIS.

A presbyteriis ecclesiarum Episcopaliū originem repetunt capitula cathedralia, et quamvis temporum vicissitudo pristinam canonicorum vitam communem, ad religiosæ seu regularis vitæ normam attemperatam, dissolverit, illorum tamen essentiam et finem non immutavit; ita ut retentis canonicalis vitæ vestigiis, in presbyteriorum, ex quibus orta sunt, locum successisse conseantur. Sunt enim collegia virorum ecclesiasticorum legitime instituta, honorifico senatus Ecclesiæ nomine a Concilio Tridentino insignita (3), a quibus cultui divino decor ac splendor, Episcopo in rebus gravioribus consilii ubertas, et fidelis in negotiis Ecclesiæ gerendis, si postulaverit, opera (4), ac universæ diœcesi, sede vacante, administratio canonica repetatur. Hanc Capitulorum cathedralium destinationem et conditionem præsentem

(1) Conc. Trid. sess. XXV, cap. 2. De ref.

(2) Bened. XIV. De syn. diœc. lib. I, cap. 2, n. 5.

(3) Sess. XXIV, cap. 12. De ref. (4) Conc. Trid. sess. XXIV, cap. 12. De ref.

respicentes, eorum jura et privilegia lubentes, quantum nobis sit, tuebimur; sed et canonum sacrorum custodes, quæ sequuntur, præcipienda et monenda censemus.

I. In primis quæ a sacris canonibus, ab Apostolicis decretis, ac præcipue à Tridentina synodo, quoad vitam et honestatem clericorum præscripta sunt, ea omnia capitularibus collegiis adscripti singulari observantia præstare tenentur. Cum enim ipsi in diœcesana hierarchia reliquos ordines officiis et honore superent, quippe cum Episcopo unum corpus censeantur efficere, illum, ex S. Ignatii martyris sententia, cingentes sicut Apostoli Jesum Christum (1), quum ejusdem Episcopi coadjutores (2), consiliarii (3), et sui Ecclesiæ senatus nuncupentur (4), et ad conservandam augendamque disciplinam fuerint constituti, præfulgeant etiam oportet cæteris omnibus; tum virtutum omnium, tum prudentiæ et scientiæ laude, atque sacrarum legum custodia, fidei integritate, vitæ innocentia præcellant, et aliis tum clericis, tum laicis exemplo sint.

II. Quoniam vero inter ea quæ a conciliis provincialibus statui possunt ac debent, expresse jussum sit, ut pro regionis more et utilitate, certa ad divinorum officiorum celebrationem, disciplinamque chori forma præscribatur, ut uniuscujusque provinciæ Ecclesiæ, quantum fieri poterit, eundem in psallendo teneant modum (5), præsentibus capitulorum cathedralium nuntiis hæc servanda proponimus: Quum præcipue canonicorum partes sint, divina officia publice, et quidem per se ipsos persolvere (6), serio ac frequentissime cogitent, se in conspectu Dei Omnipotentis, et in corona innumerabilium angelorum et sanctorum choro consistere, tamquam almæ Sionis æmuli, et catholicæ Ecclesiæ nomine bona quæque a Deo deprecari. Divina itaque officia, et angelicum psallendi munus, angelico quodammodo spiritu persolvant, «hymnis et canticis Dei nomen reverenter, distincte, devotèque laudantes» (7).

III. Recta psallendi ratio postulat, ut omnes choro addicti, eidem statutis horis prompti intersint, sciant tamen non sufficere corporalem præsentiam; nam «Canonici choro quidem interessentes, assistentesque, minime vero canentes, psallentesque, nullo pacto ex præbendis ac distributionibus facerent fructus suos, atque restitutioni

(1) Epist. ad Smyrnen. (2) Conc. Trid. loc. cit.

(3) Ben. XIV. De Syn. doec. lib. XIII, cap. I, n. 5.

(4) Conc. Trid. loc. cit. (5) Conc. Tol. in C. De iis. 13 Dist. 12.

(6) Conc. Trid. sess. XXIV, cap. 12. De ref. (7) Id. id.

»obnoxii essent» (1). In canendo et psallendo concordēs semper sint, et a proposito tono numquam aberrantes, ne voces nimium aut deprimantur, aut efferantur, ac ut in medio versiculo, notato signo, distincta fiat intermissio (2). Omnes vero eodem tempore assideant, assurgant, caput detegant aut cooperiant, stent aut genuflectant, prout officii aut temporis ratio requirit. Nihil præcepti in vocis modulatione, nihil oscitans in corporis habitu deprehendatur: omnia decora sint gravia et Deo, cui psallunt, digna. Collocutiones, risus, aut alia hujusmodi omnino devitent; litteras, aliave scripta non legant; nullus a proprio loco nisi justa de causa discedat, nec a choro Officio et Missa perdurantibus exeat, nisi urgenti motivo prematur, et usque in finem constantes et devoti permaneant.

IV. Hæc omnia impensius præstanda sunt dum Missa conventualis canitur, quæ divinatorum officiorum nomine comprehendere comperitur est; immo illorum nobiliorem partem constituit (3). Quotidie pro benefactoribus applicanda est (4), etiam solemniter sacrum faciente Episcopo; tunc enim hebdomadarius, vel is, cui inest onus Missæ conventualis, illam celebret lectam ante vel post Missam pontificalem (6).

V. De præcepto pariter canenda est, et post horas canonicas a Rubrica præscriptas, secunda, et in casu tertia conventualis Missa in feriis quadragesimæ, quatuor temporum, rogationum ac vigiliarum communium, quando occurrit festum duplex, aut semiduplex, aut dies octava (5), et pro benefactoribus applicanda est, ubi adest consuetudo, uti statuit Benedictus XIV (7).

VI. A chori officialibus, quam maxime pendet, ut cuncta probe et secundum ordinem fiant. Chori igitur præfectus, qui dignior de capitulo esse debet, rerum omnium, quæ ad divinum cultum spectant, sollicitus, ministros suo munere sædulo perfungi, et divina officia solemniter ritu pro temporum ratione, ac pie semper ab omnibus agi curabit, negligentes arguet, et in casu ad Episcopum deferet. Magistro cœremoniarum in iis, quæ sui muneris sunt, omnes pareant, neque audeat quis ab illius ordinationibus, quavis auctoritate, vel prætextu abscedere (8). Præcentor psallendi rationem proponat ac moderetur,

(1) Ben. XIV, const: *Præclara*.

(2) C. *Dolentes*. 9. De celebr. miss. Clement. XI, Litter. ad Episc. Italiæ.

(3) C. de iis 13 dist. 12 cap. *cum creatura* II de celeb. miss.

(4) Ben. XIV Encycl. *Cum semper*. 19 Aug. 1744.—De syn. diœc. lib. XIII, cap. 9 n. 12. (5) S. R. C. 12 Nov. 1831 in una Marsorum.

(6) Rubr. Misal tit. III, n. 1.—S. R. C. 3 Aug. 1737.—27 Sept. 1817 in un. null. prov. Compost.—3 Aug. 1839 in Bobien ad. 1. (7) Const. *Cum semper*.

(8) S. Carolus Borr. Con. prov. 1.—S. R. C.

idque faciat diligenter et graviter, ut fideles tum libentissime audiant, tum mente ad cœlestia ferantur. Sacrarii custodes, seu sacristæ, quorum primus saltem sacerdos esse debet, attentissime pervigilent, ut omnia munda et pura sint, immo vero quo decet religioso cultu ac splendore niteant, atque laicos in sacristia non admittant nisi ex rationabili causa (1).

VII. Fidelissime adimpleantur onera missarum, officiorum et anniversariorum in cathedralibus celebranda, vel quia a jure imposita, vel quia a benefactoribus fundata, vel quia ab ipsis capitulis acceptata seu statuta fuere. In posterum tamen nulla admittantur in perpetuum faciendæ, nisi de licentia Episcopi (2). In primis celebretur quotannis anniversarium solemne pro ultimo defuncto Antistite, prout de jure fieri debet (3). Item juxta quod in Cæremoniali Episcoporum præscriptum legimus, infra octavam defunctorum celebretur Missa solemnis pro animabus omnium Episcoporum, et ipsius cathedralis canonicorum defunctorum (4). Celebretur etiam quotannis Missa solemnis tam in die anniversaria electionis, quam in illa consecrationis Antistitis pro tempore existentis, servatis rubricis, nisi dies sit juxta ipsas impedita (5).

VIII. Episcopo celebranti, aut alias pontificalia exercenti assistant et inserviant cathedralium dignitates et canonici (6), idque non tantum in cathedrali, sed etiam in aliis civitatis Ecclesiis (7), omnia admodum persolvendo quæ in Cæremoniali Episcoporum, hac de re, præscribuntur. Immo ipsum ad Ecclesiam divinatorum officiorum causa cum cappa accedentem, in ædibus Episcopalibus, vel pro loci ratione in porta primaria Ecclesiæ a capitulo est recipiendus modo et forma statutis, et post Missam reducendus, juxta quod in eodem Cæremoniali, et in Sacrorum Rituum Congregationis decretis statuitur.

IX. Quoniam vero officiis his publicis nemo cooperari potest absque residentia, hinc nemo canonicorum ultra tempus a concilio Tridentino definitum a sua Ecclesia abesse licet, ultra tres scilicet menses, nisi capitularia statuta longius servitii tempus requirant (8); salvis tamen privilegiis a Romano Pontifice concessis, sive legitima consuetudine firmatis. Poterunt tamen canonici recessibus suis uti

(1) S. Carol. ibid. 1.

(2) S. Cong. Concil. de mandat. Urban. VIII, 25 Jun. 1625.

(3) Cærem. Episc. lib. 2, cap. 36, n. 1.—S. R. C.

(4) Cærem. Ep. lib. 2, cap. 37, n. 1. (5) S. R. C. 14 Aug. 1858.

(6) Conc. Trid. sess. XXIV, cap. 12 De ref.

(7) S. C. Con. apud Ben. XIV, Inst. CVII, § 6, n. 36.

(8) Conc. Trid. sess. XXIV, cap. 12 De ref.

sive intra, sive extra civitatem, dummodo, in hac manentes, choro intersint Dominicis et diebus festis. Ita etiam per vices disponantur vacationes, ut numquam ultra tertiam partem abeant, ne debita frequentia chorus fraudetur, et divini cultus honor imminuatur. Tempore Quadragesimæ et Adventus, necnon in amplioribus anni festivitibus nemini liceat vacationibus uti (1).

X. Sacrorum canonum observantiam circa residentiam et chori servitium, necnon circa distributiones ab interessentibus tantum lucrandas, invigilare tenentur, præter ipsa capitula, etiam Episcopi. Videant ergo ne qui ex illis a choro absentibus tamquam præsentibus habeantur umquam, nisi, juxta canonicas sanctiones, adsit vere legitima causa. Abusus quoad hæc, si forte alicubi irrepserint, adhibito omni juris remedio prorsus tollantur. Singuli enim choro addicti, si absque justa causa, statutis diebus et horis, quemadmodum proprium munus postulat, ad divina officia persolvenda minime accedant, non solum pro negligentia ratione culpam admittunt (2); verum etiam juxta absentia diurnitatem sunt mulctandi, quavis collusionem aut remissione exclusam (3); nam neque capitulum, neque Episcopus possunt distributiones jure amissas condonare (4). Punctatores itaque eligantur, qui de officio fidelissime adimplendo juramentum præstent (5).

XI. Universi et singuli de Capitulo Prælatum suum uti patrem revereantur et diligant, eique debitam observantiam et obedientiam impendant. Consensum sive consilium, prout de jure, petenti, fideliter respondeat capitulum, omni partialitate exclusa, Dei gloriam, Ecclesiæ bonum, animarum salutem tantum intendens. Singulis annis tenentur capitula rationem Ordinario reddere de fabricæ cathedralis administratione (6).

XII. Canonici capitulariter congregentur bis saltem in mense, vel sæpius si opus fuerit; non tamen diebus festis quibuscumque, nec feriatis quidem tempore divinorum officiorum, nisi ex urgentissima et gravi causa (7). In his conventibus sententiam suam circa negotia quæ tractantur aperiant; sed postposito partium studio, fraterno amore omnia pertractent. Majoris momenti negotia, si unico conventu expediri, uti par est, non possint, in aliud capitulum maturiori judicio decernenda

(1) S. R. C. 12 Jul. 1631. — Ben. XIV, Inst. CVII.

(2) Conc. Trid. sess. VI, cap. 2. — Sess. XXII, cap. 3 De ref.

(3) Sess. XXIV, cap. 12 De ref.

(4) Bened. XIV. Inst. CVII. § 42 et seq. — S. C. C. 14 Dec. 1624.

(5) S. C. C. 4 Dec. 1706. — 26 April. 1664. Bened. XIV. Inst. CVII. — De Syn. lib. IV. c. 4 n. 2.

(6) Conc. Trid. sess. XXII, cap. 9 De ref.

(7) Vid. Ferraris. *Capitulum* art. 1.

remittantur. Episcopus præterea, quoties in Domino expedire censuerit, capitulum congreget, ea moniturus quæ pro pastoralis officio, et bono Ecclesiæ dicenda seu præcipienda judicaverit. Jus quoque eidem competit capitularibus conventibus assistere et præsidere (1).

XIII. Quæ ad capitulares conventus, et divina chori officia, universamque cujusque Capituli disciplinam spectant, in statutis disponi et ad normam juris determinari singillatim et exacte oportet. Antiqua igitur statuta capitularia, juxta quod in novissimo jure stabilitum est, infra sex menses post præsentis Concilii publicationem examinentur et reficiantur, si nondum factum fuerit, et Episcopo exhibeantur, ut ab ipso approbentur.

XIV. Jubemus insuper ut in ipsis constitutionibus, vel earum appendicibus, norma quædam perspicua adjiciatur de chori disciplina, et ratione divina persolvendi officia, ex sacrarum Congregationum decretis, et probatis auctoritatibus desumenda, atque ex laudabili uniuscujusque ecclesiæ consuetudine.

XV. Verum nihil quidem constitutionum proficiet emendatio, si earum desit notitia et observantia. Quamobrem ut in hac provincia divinorum disciplina semper floreat et augeatur, mandamus, ut statutorum hujusmodi, cum emendata et probata fuerint, exemplar quisque canonicus, antequam præbendæ suæ possessionem ineat, accipiat et apud se retineat. Opportunum quoque erit, ut quoties capitulariter congregantur dignitates et canonici, aliqua statutorum pars publice perlegatur, unde facilius et memoria teneant, et opera religiose perficiant.

XVI. Universos et singulos de capitulis hortamur, ut peculiarem Ecclesiæ suæ curam gerant, ejus honorem ac decorem zelanter promovendo. Quodlibet canonicorum collegium suum archivium diligenter custodiat, in eoque ecclesiæ suæ monumenta ad normam Decreti Concilii Romani sub Benedicto XIII (2), et apte servari, et in die recondi curet. Bonum præcipue spirituale fidelium fovere studeant, constanter sacris concionibus interveniendo, Missam, quoad poterunt, in ipsa Cathedrali, atque ea quidem temporis distributione celebrando, ut fidelibus occasionem præbeant eidem cunctis matutinis horis ante chorum assistendi, tum diebus festis, tum etiam ferialibus, et ad pœnitentiæ Sacramentum administrandum, maxime diebus festis, et eorum vigiliis, se paratos exhibendo.

XVII. Sede episcopali vacante, si nemo est cui a Sancta Sede Ecclesiæ administratio fuerit demandata, ordinaria Episcopi jurisdictio

(1) Concord. 1851, art. 14. (2) *De fide instrumentor.* tit. 12 cap. 6.

ad Capitulum transit, a quo tamen transmitti debet absque ulla limitatione ad Vicarium Capitularem infra octo dies majoritate absoluta suffragiorum eligendum (1). Si capitulum Ecclesiæ suffraganeæ in mora fuerit, jus Vicarium nominandi ad Metropolitanum, et si Ecclesia Metropolitana vacante, Capitulum metropolitanum negligens fuerit, ad Episcopum suffraganeum antiquiorem devolvitur (2).

XVIII. Vicario Capitulari nihil in Diœcesi innovare fas est, nec episcopalibus jûribus ullo modo præjudicium ferre illi licet, et de administratione tenetur rationem reddere novo Episcopo ad sedem vacantem promotò (3).

XIX. Capituli est de morte Antistitis, et postea electo Vicario, Metropolitanum, aut Episcopum antiquiorem pro casuum diversitate certiorum facere. Episcopo vita functo, omnia peragentur, quæ de ejus exequiis in Cæremoniali Episcoporum præscripta sunt; et continue, juxta ipsum, preces ad Deum offerantur pro opportuna novi Episcopi electione impetranda, qua obtenta, et certa de ipsa habita notitia, publice gratias Deo agantur in Cathedrali (4).

XX. Monemus denique capitulares omnes, ut charitatem fraternitatis super omnia diligant (5), quod est vinculum perfectionis (6), et legis plenitudo (7); eo magis quo certius est primam canonicorum institutionem huic virtuti innixam fuisse: unde S. Carolus Borromæus hisce verbis suos canonicos monuit: «Omnia agite pace mutua; concordii voluntate, et charitate fraterna vos invicem diligite. Canonici enim estis, qui sicut pro collegii ratione et antiquo instituto una in collegiata Ecclesia, uno quoque deinde in canonicali domicilio collocati fuistis; ita uno pacis et charitatis fœdere, unaque animorum consensione conjunctissimi, sicut nascentis Ecclesiæ ministri quorum erat cor unum et anima una (8), experiendo videte, sicut in psalmo scriptum est, quam bonum et jucundum sit habitare fratres in unum» (9). Si vero, quod Deus avertat, aliquando inter canonicos evenerint dissidia, quæ pacem perturbent, antequam in judicium deducantur, et ne crescant scissuræ, duo viri eligantur prudentia et canonicæ disciplinæ scientia ornatî, qui simul cum alio ab Episcopo deputando, causam agnoscant, et ex æquo et bono decident; illis tamen minime acquiescentibus, unusquisque jus suum apud judicem deducat.

(1) Conc. Trid. sess. XXIV, cap. 16 De ref. (2) Id. id. loco cit.

(3) Sess. XXIV, cap. 16 De ref. (4) Cærem. Episc. lib. III, cap. 28.

(5) Hebr. XIII, 1. (6) Colos. III, 14. (7) Rom. XIII, 10.

(8) S. Carol. Borr. orat. synod. (9) Ps. XXXII 1.

TITULUS IX.

DE CAPITULO COLLEGIALI.

Præter cathedralia capitula, alia ab antiquo constituta fuere in aliquibus Ecclesiis celebrioribus ad augendum decorem et fructum divini cultus, et fidelium utilitati prospiciendum, quin tamen de jure consilium Episcopi et senatus Ecclesiæ dici possint, ideoque nec consensus nec consilium Episcopo præstent in rebus ecclesiasticis gerendis.

I. Una tantum cum extet collegialis Ecclesia in hac nostra provincia, ipsius Capitulum sibi dicta reputet quæcumque de vita et moribus, de servitio chori, de residentia, de statutis, de Ecclesiæ suæ et populi bono promovendo, deque charitate fraterna, et proprio Antistiti obedientia et honore præstandis superiori titulo edicimus, utpote sibi a sacris canonibus vel præcepta vel commendata, non aliter ac Capitulis Cathedralibus (1); nam illa istis æquiparantur in cunctis ad Dei cultum et Ecclesiæ honorem spectantibus.

TITULUS X.

DE BENEFICIATIS.

Quum canonicorum numerus in majoribus Ecclesiis minime sufficeret ad omnes cultus divini functiones peragendas, et ecclesiastica munia obeunda, nonnullæ dividebantur præbendæ, quæ duobus vel tribus clericis tribuebantur ad augendum ministrorum numerum; unde illorum beneficia *portiones* et ipsi *portionarii* nomen acceperunt, in Hispania autem *Racioneros*. Alia etiam in Cathedralibus et Collegiatis Ecclesiis, et eundem in finem, sive ab Episcopis, sive ab aliis erant constituta beneficia.

I. Post deplorandas civiles vicissitudines, quibus suis bonis exoliata fuit Ecclesia, Concordato inito, omnia antiqua suppressa sunt, novaque inducta disciplina. Statutum est enim, ut, «præter dignitates et canonicos, ex quibus solummodo efformatur capitulum, Ecclesiæ cathedrales habebunt Beneficiatos seu capellanos adsistentes, cum proportionali ministrorum et inservientium numero (2): erunt etiam in singulis collegiatis Ecclesiis sex Beneficiati seu capellani adsistentes» (3).

II. Beneficiati igitur ad communis normam juris se in omnibus conformari tenentur; extinctis antiquis *portionariis*, nihil de eorum

(1) Tit. VIII. (2) Concord. 1851 art. 16. (3) Id art. 22.